

УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

**ПРАВИЛА СТУДИРАЊА
НА ПРВОМ ЦИКЛУСУ СТУДИЈА
(ПРЕЧИШЋЕН ТЕКСТ)**

ИСТОЧНО САРАЈЕВО, СЕПТЕМБАР 2008.

На основу члана 26. став 4. Закона о високом образовању (“Сл. гласник РС”, број 85/06 и 30/07) и члана 108. Статута Универзитета у Источном Сарајеву, Сенат Универзитета у Источном Сарајеву на сједници одржаној 20.06. 2008. године, донио је

П Р А В И Л А

СТУДИРАЊА НА I ЦИКЛУСУ СТУДИЈА

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилима ближе се уређују организација и извођење студија I циклуса, напредовање студената у току студија, вредновање рада студената, додјелјивање академских звања и диплома, издавање исправа о студијама, трајање студија, поступак испитивања и оцјењивања, услова и поступка провођења завршног рада, као и друга релевантна питања од значаја за остваривање студија I циклуса на Универзитету у Источном Сарајеву (у даљем тексту: Универзитет).

Члан 2.

Студије I циклуса на Универзитету организују се и остварују у складу са правилима студирања заснованим на Европском систему преноса бодова (ECTS).

II ОРГАНИЗАЦИЈА СТУДИЈА

Члан 3.

(1) Универзитет, односно организационе јединице (у даљем тексту: факултети/академије) организују и изводе академске студије I циклуса из научних, умјетничких и стручних области за које су акредитовани.

(2) Студијски програми подијелјени су на студијске године и семестре.

(3) У складу са ECTS обим студијског програма износи 60 ECTS бодова у једној студијској години, односно 30 ECTS бодова у једном семестру.

(4) Број бодова за поједини предмет одређује се према броју часова наставе (теоријске или практичне, вјежби, семинара и слично) и времена за учење код припреме за провјеру знања и оцјењивање (тестови, колоквијуми, завршни испити).

1. Трајање студија

Члан 4.

Студије I циклуса на академским студијским програмима за стицање дипломе академских студија овог циклуса трају најмање три студијске године, који се вреднује са најмање 180 ECTS бодова, до максимално 360 ECTS бодова за студиј медицинских наука.

Члан 5.

Студијска година се организује у два семестра, гдје се у сваком семестру планира по 15 седмица наставе (зимски и љетни семестар), што значи укупно 30 седмица годишње током којих студент прати наставу у виду: предавања (П), вјежби (В), семинара (С), теренске наставе (ТН), итд. Преостале седмице су предвиђене за одржавање других облика наставе у виду групних консултација, завршавање појединих студијских обавеза, завршних испита и паузе између семестара.

Члан 6.

(1) У оквиру наставног процеса предвиђен је седмични фонд укупно 40 сати, од чега непосредни рад са студентом износи 20-25 сати седмично у оквиру једног семестра. Један наставни сат траје 45 минута.

(2) Вријеме и начин остваривања појединих облика студија утврђује се академским календаром и годишњим распоредом рада који дефинише студијски програм, а у складу са количином рада потребном за успјешно завршавање сваког појединачног предмета израженом кроз придружене ECTS бодове.

Члан 7.

(1) Студент који је положио све испите предвиђене за уписани студијски програм и испунио све остале обавезе прописане Статутом Универзитета и овим Правилима стиче диплому студија I циклуса одговарајућег студијског програма.

(2) Уз диплому I циклуса студија издаје се и додатак дипломи ради детаљнијег увида у ниво, природу, садржај, систем и правила студирања и резултате, знања и вјештине постигнуте током студија.

2. Услови уписа

Члан 8.

(1) На студијским програмима I циклуса студија имају приступ сва лица која су завршила четворогодишњу средњу школу, док по правилу, за упис на умјетничке академије имају приступ сва лица која имају завршену четворогодишњу умјетничку школу, одговарајућег профила. Класификација и избор кандидата за упис врши се на основу пријемног испита или испита за провјеру склоности и способности и постигнутог успјеха у претходном образовању.

(2) Критерије и услове за полагање квалификационог испита доноси Сенат Универзитета на пеиједлог Наставно-научног вијећа факултета/академије, прије почетка сваке школске године.

(3) Услови квалификационог испита и начин полагања се објављују у јавном конкурс у за упис студената

(4) Упис студија обавља се на основу јавног конкурса који објављује Универзитет у роковима утврђеним законом.

(5) Страни држављани уписују се на студиј под једнаким условима као и држављани БиХ. Страни држављани су обавезни уплатити школарину или дио школарине или могу бити ослобођени плаћања школарине о чему одлуку доноси надлежни државни органи Републике Српске или Сенат Универзитета.

(6) Кандидати који су у оквиру Универзитета у Источном Сарајеву или другим Универзитетима сродних студија студирали по наставном плану и програму прије увођења ECTS бодова или су завршили основне академске студије по ECTS систему на другим Универзитетима из сродних области, могу захтијевати да им се изврши вредновање наведених студија и остварених резултата студирања у еквивалентан број ECTS бодова према наставном плану и програму неког од факултета/академије Универзитета у Источном Сарајеву.

3. Структура студијског програма

Члан 9.

(1) Студијски програм садржи опште и посебне услове које студент мора да задовољи за стицање одређеног знања, и то:

1. приказ општих, стручних и уже стручних предмета,
2. приказ обавезних и изборних предмета по студијским годинама и семестрима;
3. број часова индивидуалног оптерећења студената по предмету;
4. број ECTS бодова за сваки предмет;
5. приказ обавезних услова за похађање наставе и полагање предмета;
6. завршни рад са бројем ECTS бодова и планираним терминима за почетак и завршетак њихове израде.

(2) Студијски програми су конципирани за одговарајуће излазне профиле.

Члан 10.

(1) Подаци о предмету садрже:

1. назив предмета и одговарајућу шифру за лакшу идентификацију предмета;
2. друге облике наставе намјењене стицању и усавршавању професионалних знања и вјештина (семинари, тематске клинике, дебатни часови, практични рад, теренски рад и друго);
3. кратак опис програма предмета који омогућава разумијевање његове садржине од стране студената и других потенцијалних партнера;
4. опис потребних предзнања са навођењем обавезних предмета које треба претходно положити;
5. процјену постављених циљева и листе стручне литературе;
6. назнаку о обавезним и изборним предметима;
7. име(на) наставника и сарадника;
8. дужину трајања наставе - годину студија, семестар, број часова седмично, мјесто предмета у укупном прегледу (дијаграм структуре студија);
9. наставне методе и савлађивање градива - предавања, консултације, вјежбе, лабораторијске вјежбе, семинари, теренски рад и слично, са бројем седмичних часова и укупном броју седмица трајања одређене активности;
10. начин полагања и трајања испита - облици провјере знања током наставе, њихова учесталост и вредновање практичног рада и других облика индивидуалног рада (семинарски радови, пројекти и друго), начин и термини полагања испита;
11. посебну назнаку предмета на којим се настава изводи на неком од страних језика;
12. ECTS бодове предвиђене за одређени предмет, у складу са општим поставкама ECTS-а, уз назнаку броја бодова за битне активности предвиђене програмом предмета (лабораторијски рад, теренски рад, итд.).

(2) Сенат Универзитета даје сагласност на захтјев Научно-наставног вијећа факултета/академије за увођење новог наставног предмета, а у оквиру одговарајуће катедре за поједини студијски програм.

(3) Студентима се обезбјеђују информације о карактеру изборног предмета за који се опредјељују, чиме се дефинишу/одређују објективне могућности у погледу броја студената који ће их похађати.

(4) Факултети/академије Универзитета задржавају право да на почетку сваког семестра донесу одлуку о структури изборних предмета студијских програма за које ће се организовати настава, на основу интересовања кандидата и расположивих ресурса.

4. Организација наставе

Члан 11.

У оквиру наставног процеса организују се и консултације, хоспитације, рад у фоно лабораторију, рад у медијатеци или рачунарском центру, рад у читаоници и библиотеци факултета/академије, индивидуално и/или групно учествовање у стручним и научним пројектима и/или истраживањима и други повремено организовани облици наставе.

Члан 12.

(1) Присуство свим видовима наставе је обавезно и о њему воде евиденцију стручне службе факултета/академије и сам студент, на основу које студент по одслушаном семестру добија потпис од предметног наставника.

(2) У току семестра студент може неоправдано одсуствовати највише 20% од укупног фонда сати за сваки облик наставе по једном предмету (изузев лабораторијских вјежби).

(3) Студент који неоправдано изостане са наставе више од 20% од укупног фонда сати у току семестра неће добити потпис, а тиме губи и могућност да приступи завршној провјери знања. У формалном и стварном смислу студент на тај начин губи и семестар који је уписао и мора се писмено обратити Вијећу факултета/академије с молбом да обнови тај семестар.

(4) Тачан календар организације и реализације студијских програма за студијску годину утврђује и објављује Сенат Универзитета, најкасније четрнаест (14) дана прије почетка наставе.

Члан 13.

(1) Настава се изводи према утврђеном распореду часова. Факултети/академије су дужни да распоред часова објаве најкасније 10 дана прије почетка наставе.

(2) За сваки предмет предметни наставник утврђује и усаглашава план рада и дужан је да исти достави надлежној служби факултета/академије, најкасније четрнаест (14) дана прије почетка предавања.

Члан 14.

(1) Термини полагања колоквијума и завршних испита морају бити утврђени на такав начин да два колоквијума или два испита не могу бити организовани у једном дану, о чему се стара продекан за наставу факултета/академије.

(2) Колоквијуми се организују у терминима утврђеним за извођење наставе из предмета из којих је предвиђено полагање колоквијума.

Члан 15.

(1) Задаци предвиђени за индивидуални рад студента (семинарски, домаћи, графички, пројекти и друго) морају бити равномјерно распоређени у току семестра. Укупни обим ових задатака мора бити усаглашен са оптерећењем предвиђеним на предмету, сагласно ECTS-у.

(2) Наставник је дужан да у току наставе, израде самосталних задатака и припреме провјере знања да помогне студентима организовањем консултација. Термини и вријеме за консултације требају бити усклађени са наставом тако да су доступни студентима (путем web странице или огласне табле).

(3) Промјена распореда часова и плана рада у току наставе, по правилу није допуштена. Ако се укаже потреба за промјеном (због болести наставника или слично) продекан за наставу одређује промјену.

Члан 16.

(1) Поједини облици наставе могу се организовати у форми “учења на даљину”, али се испити морају одржавати у мјесту организовања наставе.

(2) Испити из умјетничких предмета могу се одржавати и ван сједишта академије уколико се ради о јавним манифестацијама типа концерата, изложбе, представе и слично.

(3) Практични рад и стручна пракса могу се организовати и изводити као саставни дио редовне наставе као засебна цјелина.

5. Пријављивање изборних предмета и евиденција

Члан 17.

(1) Студент пријављује изборне предмете које жели да слуша и полаже у наредном семестру прије почетка наставе у зимском семестру, а за прву студијску годину након уписа.

(2) Избор предмета врши се на начин да укупни збир ECTS бодова буде 30 за семестар, односно 60 ECTS бодова за годину.

Члан 18.

(1) По истеку термина предвиђених за пријављивање изборних предмета формирају се спискови студената по предметима за наредну студијску годину и објављују на факултету/академији за сваки студијски програм и предмет.

(2) Студијски предмети које је студент пријавио не могу се мијењати након њихове верификације на Научно/Умјетничко-наставном вијећу факултета/академије.

(3) Подаци о пријављеном оптерећењу уносе се у евиденциони картон студента.

6. Упис нове студијске године

Члан 19.

(1) Студент који у току године није скупио 60 ECTS бодова потребних за упис наредне школске године и коме је преостало до 20 ECTS бодова потребних за упис тј. не више од три предмета из студијског програма уписане године, односно семестра, може уписати наредну школску годину уз обавезу да у првом испитном року наредне школске године положи преостале испите и сакупи потребан број ECTS бодова.

(2) Студент који је условно уписао наредну школску годину може слушати предмете и присуствовати вјежбама из практичне наставе према плану и програму студијске године.

(3) Уколико студент из става 1. овог члана не положи испит у датом року и не сакупи потребних 60 ECTS бодова губи право на присуствовање настави из наредне школске године.

(4) Студент који је изгубио право на присуствовање настави из наредне школске године уписује поново школску годину у којој није извршио обавезу од 60 ECTS бодова и стиче право на испитне рокове за полагање преосталог испита.

(5) Овај члан се примјењује до 01.10. 2010. године.

7. Обнова студијске године

Члан 20.

- (1) При поновном упису студијске године, студент може промијенити изборне предмете.
- (2) На лични захтјев Вијећа организационих јединица могу студенту одобрити факултативно слушање неких предмета, уколико оцијени да за то постоје организационе могућности.
- (3) У случају измјене садржаја студијског програм, студент који понавља годину, обавезан је да прихвати настале измјене.

8. Евиденција наставе,овјера семестра и године

Члан 21.

- (1) Студентска служба факултета/академије, одговорни наставник и студент воде комплетну евиденцију наставних активности.
- (2) На крају семестра и студијске године овјерава се индекс студента.

9. Евалуација наставе

Члан 22.

- (1) Праћење успјешности наставног процеса спроводи се анкетирањем студената, као дијела редовног надзора у погледу оцјењивања наставе, програма, професора и њихових предавачких способности.
- (2) Анкета је анонимна.
- (3) За спровођење анкете одговорни су Комитет за осигурање квалитета, универзитетска канцеларија за осигурање квалитета и координатор за осигурање квалитета факултета/академије.
- (4) Правила спровођења, садржај и начин обраде анкете дефинисана су Правилником о самоевалуацији који доноси Сенат Универзитета.

III НАПРЕДОВАЊЕ У ТОКУ СТУДИЈА

1. Статус студента

Члан 23.

- (1) Статус студента стиче се уписом на одговарајући студијски програм.
- (2) Статус студента престаје под условима утврђеним Законом о високом образовању и Стаутом Универзитета.

2. Статус студената врхунских спортиста

Члан 24.

Студенту који има званично верификован статус врхунског спортисте, врхунског умјетника и сл. може се одобрити савладавање студијског програма под посебним условима, које утврђује Сенат Универзитета.

3. Статус студената са посебним потребама

Члан 25.

- (1) Студентима са посебним потребама и тјелесним хендикепом омогућиће се студирање прилагођено њиховим могућностима.
- (2) Студенти из става 1. овог члана имају право на ментора и право да испит полажу на начин који је прилагођен потреби студента.
- (3) Одлуком декана факултета/академије одређује се начин студирања и полагања испита, зависно од хендикепа или посебних потреба, појединачно за сваког студената.

4. Промјена студијског програма

Члан 26.

(1) Студенту се може омогућити прелазак са једног студијског програма на други, под условима које утврђује Сенат Универзитета, на приједлог Вијећа факултета/академије.

(2) Право на промјену студијског програма може се остварити прије почетка наставе. Уз захтјев за промјену студија или студијског програма прилажу се документа о постигнутом успјеху на студију, односно студијском програму са кога се преписује.

(3) Одлуку по захтјеву студента за промјену студијског програма унутар истог факултета/академије у складу са ставом 1. овог члана доноси декан факултета/академије, односно ректор, уколико се студијски програм на који студент прелази налази на другом факултету/академији Универзитета.

(4) Вријеме студирања на студијском програму, са кога се студент преписује, урачунава се у укупно трајање студија.

5. Мобилност студената на Универзитету

Члан 27.

- (1) Студенту који је положио испит на другом студијском програму признаје се положени испит, ако предмет из којег је испит положен, по свом садржају и обиму одговара предмету који је студент уписао, што се доказује документима предвиђеним ЕCTS правилима.
- (2) Ако предмет из којег је испит положен по свом садржају и обиму најмање 80% одговара предмету који је студент уписао, наставник може признати испит у цјелини ако је оцијенио да је студент стекао знање и вјештине у довољној мјери за признавање испита.

Члан 28.

Признавањем испита признаје се и оцјена којом је студент оцијењен на испиту. Број бодова признатог испита утврђује се у складу са правилима ЕCTS.

6. Мобилност између универзитета

Члан 29.

(1) Студент има право да у току студија проведе одређено вријеме (семестар или студијску годину) на другој установи високог образовања у земљи или иностранству на бази билатералних уговора између универзитета.

(2) У складу са уговором који студент закључује са универзитетом, признаје му се еквивалентни остварени број бодова.

Члан 30.

Мобилношћу студената између универзитета не подразумијева се издавање дипломе, односно стицање степена, од стране универзитета на коме студент борави, уколико уговором између универзитета није уређено издавање заједничке дипломе, односно признавање степена.

Члан 31.

(1) Уз захтјев за боравак на другој установи високог образовања прилажу се оригинална документа предвиђена ECTS правилима за промјену мјеста студирања, и то:

- формулар за пријављивање студената на другу високошколску институцију;
- уговор о студирању на другој високошколској установи;
- препис оцјена;
- информациони пакет (Информатор).

(2) Задатке у вези административних и академских аспеката ECTS правила (информисање студената, помоћ код припреме докумената, комуникација између матичне универзитетске јединице и институције, помоћ код укључивања гостујућих студената у образовни програм) обављају ECTS координатори студијских програма на факултету/академији.

7. Мировање статуса студента

Члан 32.

(1) Права и обавезе студента могу мировати.

(2) Права и обавезе студента мирују:

- за вријеме трудноће студенткиње и до једне године старости дјетета;
- због непрекидног болничког лијечења у трајању од најмање једног семестра (што се доказује потврдом);
- ако се упише на исти студијски програм универзитета у иностранству, по поступку који је предвиђен ECTS правилима о упису на други универзитет;
- из посебних разлога личне природе.

(3) Захтјев за мировање права и обавеза подноси се прије наступања мировања, а након уписане студијске године на којој ће користити то право. Изузетно, захтјев за мировање по основу болничког лијечења или трудноће може се поднијети у року од 30 дана по престанку разлога који га узрокују.

(4) Рјешење по захтјеву за мировање права и обавеза студента доноси декан факултета/академије.

(5) По престанку разлога због којих је затражио мировање, студент наставља студије према важећем студијском програму.

IV ВРЕДНОВАЊЕ РАДА СТУДЕНТА

1. Праћење рада студента

Члан 33.

- (1) Рад и знање студента прати се и оцјењује континуирано у току семестра и на завршном испиту.
- (2) Евиденцију оцјењивања води стручна служба факултета/академије.
- (3) Предметни наставник обавезан је да на првом часу наставе упозна студента са облицима праћења рада, терминима провјере знања, карактером и садржином завршног испита, структуром укупног броја поена и начином формирања оцјене.
- (4) Студенту се додјељују поени за сваки издвојени облик провјере рада и оцјене знања, у складу са ECTS правилима.

Члан 34.

- (1) Наставник је дужан да јавно саопшти студентима резултате о броју освојених поена након сваке провјере, као и укупан број поена које је студент постигао од почетка наставе.
- (2) У структури укупног броја поена, најмање 50% мора бити предвиђено за активности и провјере знања у току трајања наставе.
- (3) На захтјев студента наставник је дужан да детаљно образложи оцјену његовог рада.
- (4) У оквиру трајања наставног процеса у току сваког семестра (15 седмица наставе) могу се организовати редовне провјере и ванредна провјера знања у виду: тестова, квизова, диктата, конверзације и најмање два колоквија.

Члан 35.

- (1) Студенти су обавезни присуствовати свим провјерама знања.
- (2) Провјере знања студената су јавне.
- (3) Провјере на свим облицима знања прихватиће се као кумулативни испит, уколико је постигнути резултат позитиван, након сваке појединачне провјере и износи најмање 51% у укупној вриједности од 100% предвиђеног и/или траженог укупног фонда знања и вјештина.

Члан 36.

- (1) Вијеће факултета/академије, својим актима, утврђује ближа правила студирања и специфичности за предмете и додатне услове које студент мора испунити као услов за похађање предавања и полагање испита из појединих предмета у текућој студијској години.
- (2) Акти факултета/академија из става 1. овог члана не могу бити у супротности са овим Правилима и не могу ускраћивати права студентима утврђена овим актом.

Члан 37.

(1) Полагање испита организује се у три редовна испитна рока и то: јануарско-фебруарски, јунско-јулски и септембарски, са по два испитна термина. Студенту је дозвољено да полаже испите у оба испитна термина.

(2) Изузетно, Сенат може одобрити додатни испитни рок.

(3) Став 2. овог члана примјењује се до 01.10. 2010. године.

2. Завршни испити

Члан 38.

(1) Предметни наставник обавезан је да на првом часу наставе упозна студенте са начином полагања завршног испита и терминима за његово одржавање.

(2) Завршни испит се у структури поена може вредновати са највише 50% укупног броја поена и одржавају се у јануарско-фебруарским, јунско-јулским и септембарским роковима.

(3) Испитни рокови из става 2. овог члана се примјењују до 01.10. 2010. године.

Члан 39.

(1) Завршном испиту може приступити студент који је задовољио све програмом прописане обавезе, те се благовремено пријавио за полагање тог испита, најкасније 1 (једну) седмицу прије него што ће се испит одржати према усвојеном календару.

(2) Резултати писменог испита из сваког испитног рока се чувају у роковима утврђеним прописима о чувању и архивирању документације.

3. Оцјењивање

Члан 40.

(1) Резултате провјере рада и знања студента у току наставе предметни наставник уноси у индекс студента.

(2) Након завршетка наставе и завршног испита наставник одређује укупни број освојених поена и формира коначну оцјену за сваког студента. Укупан број освојених поена и завршну оцјену наставник уноси у индекс, испитну пријаву и заједнички списак/извјештај студената, које доставља студентској служби факултета/академије.

(3) Оцјењивање и вредновање врши се у складу са Статутом Универзитета, оцјенама од 5 до 10.

(4) Пролазне оцјене су од 6 до 10:

10 - А - одличан-изузетан, остварује се од 91 до 100 поена;

9 - Б - одличан, остварује се од 81 до 90 поена;

8 - Ц - врло добар, остварује се од 71 до 80 поена;

7 - Д - добар, остварује се од 61 до 70 поена;

6 - Е - довољан, остварује се од 51 до 60 поена;

5 - Ф - није положено, остварује се од 0 до 50 поена.

Члан 41.

(1) Испити и сви облици провјере знања су јавни.

(2) Облици провјере знања могу бити писмени, усмени и практични.

(3) Уколико се испит организује усмено, наставник треба да омогући свим заинтересованим студентима да присуствују испитивању. Усменом испиту обавезно присуствује, поред кандидата и испитивача и најмање још једно лице из реда студената, наставника или сарадника.

(4) Уколико се испит организује писмено, наставник упознаје студенте са којим се помагалима могу користити.

Члан 42.

(1) Наставник је дужан да саопшти студентима резултате усменог завршног испита одмах по одржаном испиту, а коначну оцјену на испиту дужан је објавити у року од два дана након завршеног испита.

(2) Резултати писменог завршног испита и коначне оцјене објављују се у року од пет дана од дана испита, истицањем на огласној табли факултета/академије или на други адекватан начин.

(3) Уколико је студент оцјењен оцјеном 5 - недовољан, наставник је дужан да га на његов захтјев упозна са недостацима рада.

(4) Уколико је испит положило мање од 50% студената који су редовно похађали наставу и полагали завршни испит, наставник је дужан да прије поправног завршног испита одржи групне консултације са студентима.

Члан 43.

(1) Ако студент сматра да је оштећен у поступку спровођења и оцјењивања на завршном испиту има право на поновно полагање пред комисијом.

(2) У року од 24 сата након саопштења оцјене, студент уз писмени захтјев и образложење тражи да се испит понови пред комисијом.

(3) Декан организационе јединице доноси рјешење о поновљеном испиту, ако оцјени да је захтјев оправдан, са којим упознаје предметног наставника и студента. У рјешењу се утврђује обавеза понављања испита у року од 48 сати у првом слободном термину.

(4) Рјешењем из претходног става овог члана се именује и испитна комисија са утврђеним обавезама понављања испита у року од 48 сати.

Члан 44.

(1) Послије три неуспјела покушаја полагања испита, студент има право да на лични захтјев полаже испит пред испитном комисијом коју именује декан организационе јединице.

(2) У случају спријечености предметног наставника да одржи завршни испит, организација и одржавање завршног испита повјерава се другом наставнику из исте или сродне области, или комисији коју именује декан факултета/академије.

(3) Комисија из прва два става овог члана има најмање три члана. У комисију се именују наставници из исте или сродне уже научне области. Испитивач с чијом оцјеном студент није задовољан не може бити предсједник комисије.

(4) Одлуку о оцјени комисија доноси већином гласова.

(5) Одлука комисије је коначна.

(6) На саопштење оцјена комисије са усменог, односно писменог завршног испита сходно се примјењују одредбе члана 34. ових правила.

(7) Записник о току испита и оцјени комисија доставља одговарајућој служби факултета/академије

4. Завршни рад

Члан 45.

(1) Завршни рад представља самосталну стручну обраду одређеног проблема, вреднује се са (5 - 10) ECTS бодова на I циклусу.

(2) Завршним радом студент доказује да је на основу знања стеченог током студија овладао заданом темом, да је тему обрадио по предвиђеној методологији, да зна да користи стручну литературу и терминологију, као и да је исправно наводи.

(3) Тема завршног рада бира се из предмета које садржи студијски програм.

(4) Могуће теме завршних радова предлажу предметни наставници. Изузетно, студенту се може одобрити тема завршног рада коју самостално предложи, уз претходну консултацију са наставником код којег жели да уради завршни рад.

(5) Уз сваку тему завршног рада наводи се основна литература.

Члан 46.

(1) Завршни рад пријављује се надлежној служби факултета/академије, на прописаном обрасцу.

(2) Студент стиче право да пријави завршни рад када испуни све прописане услове из претпоследњег семестра.

(3) Пријава завршног рада обухвата следеће податке: радни назив теме, предмет, датум пријаве и потпис ментора.

Члан 47.

У студијској години наставник може преузети, у својству ментора, највише 10 завршних радова I циклуса за студијске програме из техничких, биотехничких, природно-математичких и медицинских наука, односно највише 15 завршних радова за студијске програме из друштвених, хуманистичких и умјетничких наука.

Члан 48.

Студент може само једном промијенити тему завршног рада.

Члан 49.

(1) Завршни рад студент израђује самостално.

(2) Ментор је обавезан да прати рад студента, помаже му савјетима и упућивањем у литературу.

Члан 50.

(1) Студент формира завршни рад у концепту са свим припадајућим дијеловима. Концепт се предаје наставнику - ментору на увид и преглед. Студент је дужан поступити према упутствима и примједбама наставника - ментора. У противном рад се враћа на даљу дораду.

(2) Наставник је дужан да прегледа рад и врати га са коментаром најкасније за двије седмице од дана предаје рада.

Члан 51.

(1) Након положеног задњег испита студент може у року од 10 дана провјерити у надлежној служби факултета/академије евентуалне неусклађености у личном досијеу.

(2) Студент предаје потребан број примјерака завршног рада надлежној служби факултета/академије.

(3) Након предаје рада у потребном броју примјерака, на приједлог ментора декан факултета/академије формира комисију и заказује се одбрана. Комисију сачињавају ментор, предсједник и најмање један члан.

(4) Подаци о одбрани објављују се на web страници и огласној табли факултета/академије. Од предаје рада до његове одбране мора проћи најмање 5 дана.

Члан 52.

(1) Одбрана завршног рада састоји се по правилу од усменог излагања резултата рада и образложења издвојених закључака, као и одговора на питања комисије у вези резултата рада и закључака.

(2) Пред Комисијом студент усмено брани урађени завршни рад након позитивног извјештаја Комисије и одобрења/одлуке Вијећа факултета/академије за јавну одбрану рада.

(3) Ако студент не задовољи на одбрани завршног рада, има право да затражи да му се одобри избор нове теме у оквиру истог или другог предмета.

(4) Завршни рад и одбрана оцјењују се јединственом оцјеном од 5 (пет) до 10 (десет).

(5) Оцјена се доноси већином гласова чланова комисије.

V ИСПРАВЕ О СТУДИЈАМА

1. Диплома

Члан 53.

(1) Диплому о завршеном I циклусу студија потписују ректор и декан факултета/академије.

(2) Додатак дипломе потписује декан факултета/академије.

(3) Дипломе се уручују на свечаној промоцији.

2. Друге исправе

Члан 54.

(1) На захтјев студента издају се и друге исправе о студију којима се потврђују статусна и друга права студента у току студирања.

(2) Све молбе и захтјеве студенти достављају у писаном облику надлежној служби факултета/академије.

3. Студентска идентификациона картица

Члан 55.

Универзитет може да изда студентску идентификациону картицу као доказ да је лице регистровано као студент Универзитета, којом му се обезбјеђује:

- приступ свим просторима у којима се одвијају студентски програми Универзитета;
- коришћење библиотека, рачунарских учионица, осим ако нису предвиђена посебна правила регистрације;
- приступ спортским и другим објектима који стоје на располагању Универзитету,
- и за друге активности у оквиру дјелатности Универзитета.

VI ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

1. Примјена Правила

Члан 56.

(1) Ова Правила примјењују се на генерацију студената уписану у прву годину студијске 2007/08. године.

Члан 57.

(1) Одредбе ових Правила могу се примјењивати и на студенте који су уписани прије почетка студијске 2007/08. године, по Болоњским принципима.

(2) Студенти генерације из става 1. овог члана испите могу полагати у јануарском, априлском, јунском и септембарском испитном року, по два термина (изузев априлског рока са једним термином).

(3) Статус редовног студента, у смислу члана 22. ових Правила, студент генерације из става 2. овог члана остварује уколико испуни услове за упис наредне студијске године по правилима која су важила у вријеме уписа на прву годину студија.

(4) Овај члан се примјењује до 01.10. 2010. године.

2. Ступање на снагу

Члан 58.

Ова Правила ступају на снагу даном доношења на Сенату Универзитета у Источном Сарајеву.

Напомена: На основу тачке II Одлуке о измјенама Правила студирања на првом циклусу студија Универзитета у Источном Сарајеву урађен је пречишћен текст Правила студирања на првом циклусу студија Универзитета у Источном Сарајеву на бази Правила студирања на првом циклусу студија Универзитета у Источном Сарајеву бр. 01-С-276-ХI/08 од 20.06. 2008. године те Одлуке о измјенама Правила студирања на првом циклусу студија Универзитета у Источном Сарајеву бр. 01-С-361-ХIII/08 од 25.09.2008. године.

Број: _____/08
Дана: _____ 2008. године

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ СЕНАТА
РЕКТОР

Проф. др Митар Новаковић